

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

9 februari 2009

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992
inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen
en internationale meren, aangenomen op 28 november 2003 in Madrid**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Anne Marie Hoebeke**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Philippe De Coene, Kurt De Loor.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Piet De Bruyn.

Zie:

1966 (2008-2009)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur	4
1. Inleiding	4
2. Hoofdpijnen	4
2.1. Basisverdrag	4
2.2. Verdragswijziging	4
2.3. Doelstellingen	4
2.4. Stand van ratificatie	4
2.5. Gevolgen voor Vlaanderen	5
3. Procedureverloop	5
II. Bespreking: vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de minister	5
1. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire en antwoord van minister Crevits	5
2. Tussenkost van de heer Luk Van Nieuwenhuysen en antwoord van minister Crevits	5
3. Tussenkost van mevrouw Sabine Poleyn en antwoord van minister Crevits	6
4. Tussenkost van mevrouw Anne Marie Hoebeke en antwoord van minister Crevits	7
III. Stemmingen	8
1. Artikelsgewijze stemming	8
2. Stemming over het geheel	8

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 3 februari 2009 het instemmingsdecreet met de wijziging van het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992 inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, aangenomen op 28 november 2003 in Madrid, na bespreking, goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW HILDE CREVITS, VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, ENERGIE, LEEFMILIEU EN NATUUR

1. Inleiding

Bij de aanvang van haar uiteenzetting wijst minister *Hilde Crevits* er vooreerst op dat bij het ontwerp van decreet een behoorlijk gedetailleerde memorie van toelichting is opgenomen. Derhalve zal zij zich in essentie beperken tot het aangeven van een aantal hoofdlijnen en een beknopte stand van zaken aangaande de procedurele aspecten van deze verdragswijziging. Voor eventuele meer technische vragen, staat de ter zake bevoegde ambtenaar van haar administratie, mevrouw Myriam Nys van de afdeling Internationaal Milieubeleid van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) ter beschikking.

2. Hoofdlijnen

2.1. Basisverdrag

Het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992 inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren – dat in deze het basisverdrag vormt – kwam tot stand in de schoot van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (VN/ECE of UNECE – United Nations Economic Commission for Europe). Het verdrag in kwestie werd door België geratificeerd op 8 november 2000. In het kader van dat ratificatieproces verleende het Vlaamse Gewest zijn instemming door middel van een instemmingsdecreet van 8 juli 1996, dat gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad van 13 augustus 1996.

2.2. Verdragswijziging

Tijdens de derde Vergadering van de Partijen bij het

Verdrag (in Madrid) werd op 28 november 2003 een wijziging, zeg maar een amendement, op het Verdrag van Helsinki aangenomen. Dit op basis van een Zwitsers voorstel. Het amendement in kwestie is vervat in punt 1, a en b, van besluit III/1 van de Vergadering van de Partijen bij het Verdrag. Het beoogt een wijziging van de artikelen 25 en 26 van het Verdrag van Helsinki, met de bedoeling om VN-lidstaten, gelegen buiten de UNECE-regio, toe te laten partij te worden bij het Verdrag van Helsinki. Tot nog toe is het immers zo dat enkel VN-lidstaten gelegen in de UNECE-regio kunnen toetreden tot het verdrag.

Deze operatie is verre van uniek. Zo wijst de minister erop dat een vergelijkbare mogelijkheid reeds voorzien is in andere UNECE-verdragen (zo onder andere het Verdrag van Aarhus betreffende de toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, het Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband, en het Protocol betreffende civiele aansprakelijkheid en vergoeding van schade ten gevolge van de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen op grensoverschrijdende wateren). Bovendien gaat het hier om een zeer logische uitbreiding, aangezien het Verdrag van Helsinki de bescherming beoogt van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, die zich ook kunnen uitstrekken buiten de UNECE-regio.

2.3. Doelstellingen

Men hoopt daarbij dat dit zal bijdragen tot de internationale vrede en veiligheid, tot duurzaam waterbeheer, tot betere samenwerking binnen stroomgebieden in de gehele wereld en, last but not least, tot een bredere uitwisseling van kennis en ervaring.

2.4. Stand van ratificatie

In de loop van januari 2009 was de onderhavige wijziging reeds aanvaard door tien landen, hetgeen dus betekent dat er sinds het opstellen van de memorie van toelichting (die slechts acht landen vermeldde) twee nieuwe zijn bijgekomen. Dit aantal is echter nog steeds te weinig om de wijziging in werking te laten treden. Daarvoor is vereist dat tweederde van de partijen bij het verdrag (van Helsinki) de wijziging ervan hebben aanvaard. De minister somt daarna de tien landen op die op heden de wijziging reeds hebben aanvaard, het gaat daarbij met name om: Kroatië, Tsjechië, Finland, Hongarije, Luxemburg, Nederland, Polen, Moldavië, Roemenië en Zweden. Het nu voorliggende Vlaamse instemmingsdecreet wijst erop dat ook België ernaar streeft de wijziging te aanvaarden, wat dus een extra stap richting inwerkingtreding zal betekenen.

2.5. Gevolgen voor Vlaanderen

Minister Hilde Crevits wijst er verder nog op dat men er geredelijkerwijze mag van uitgaan dat de wijziging voor België en Vlaanderen geen directe gevolgen zal hebben, dit alleen al gelet op het feit dat wij nu eenmaal geen waterlopen of meren delen met landen buiten de UNECE. Al evenmin verandert er iets aan de reeds bestaande verbintenissen en engagementen ten overstaan van onze buurregio's of -landen. Zo wordt bijvoorbeeld niets toegevoegd of afgedaan aan het Maasverdrag of het Scheldeverdrag (gezamenlijk bekend als de 'Verdragen van Gent'), die mee zijn ingegeven door het Helsinki Waterverdrag.

Volledigheidshalve beklemtoont de minister dat de verdragswijziging en het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet, geen aanpassing vergen van de Vlaamse wetgeving, beleid of praktijk. Al evenmin is er een weerslag te verwachten op de begroting of het personeel, of op de samenwerkende overheden.

3. Procedureverloop

De minister schetst daarna ook kort de stand van de procedure. Na de goedkeuring in eerste lezing door de Vlaamse Regering op 13 juni 2008 werden adviezen gevraagd aan: de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad), de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Aansluitend daarop werd ook het advies gevraagd van de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Alle aldus uitgebrachte adviezen zijn in bijlage bij het dossier gevoegd, maar geen van de betrokken stukken gaf aanleiding tot enige herwerking van het voorontwerp van instemmingsdecreet. Dientengevolge verleende de Vlaamse Regering haar goedkeuring in tweede lezing reeds op 7 november 2008. Het dossier werd daarop ingediend bij het Vlaams Parlement op 20 november 2008.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook het hen voorgelegde instemmingsdecreet te willen goedkeuren.

II. BESPREKING: VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN EN ANTWOORDEN VAN DE MINISTER

1. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire en antwoord van minister Crevits

Louter ten informatieven titel had de heer *Karim Van Overmeire* graag enige verduidelijking gekregen over de landen die deel uitmaken van de Economi-

sche Commissie voor Europa van de Verenigde Naties evenals enkele voorbeelden van de landen die eventueel onder het toepassingsgebied van deze verdragswijziging zouden kunnen vallen.

Namens de minister antwoordt mevrouw *Myriam Nys* daarop dat de benaming 'Economische Commissie voor Europa' enigszins misleidend is. Het werkingsgebied van de VN/ECE is immers niet beperkt tot Europa (in de brede zin), maar omvat ook de VS, Canada, Israel, en grote delen van Centraal-Azië (met onder andere lidstaten als Kazachstan, Kirgizië, Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan). In totaal zijn er niet minder dan 56 staten lid van de VN/ECE. Het nu voorliggende amendement op het Verdrag van Helsinki beoogt het nog verder openstellen van de geografische reikwijdte van dat verdrag. In eerste instantie denkt men daarbij natuurlijk aan de staten die grenzen aan die VN/ECE-regio. De logica van een en ander dicteert immers dat zich de meest voor de hand liggende 'aangroeizone' situeert inzake internationale waterlopen en grensoverschrijdende meren. Mevrouw Nys preciseert daarbij echter wel dat, hoewel de aangrenzende staten het meest evidente doelpubliek zijn, er eigenlijk geen geografische beperking is ingebouwd in de in Madrid overeengekomen verdragswijziging. Er zouden zich dus VN-lidstaten uit de meest uiteenlopende werelddelen kunnen aanmelden om te participeren in het Verdrag van Helsinki.

Inpikkend op dat laatste wijst de heer *Karim Van Overmeire* erop dat in de tekst toch nogal sterk de nadruk wordt gelegd op het aangrenzend karakter van toekomstige verdragspartijen (die ook lid van Verenigde Naties moeten zijn). Aangezien de Verenigde Staten lid zijn van de VN/ECE zou bij een eventuele inwerkingtreding van het amendement van Madrid, dus ook Mexico kunnen toetreden tot het Verdrag van Helsinki, en zou het verdrag daardoor, bijvoorbeeld, van toepassing zijn op de Rio Grande (in Mexicaanse terminologie de Rio Bravo) die de grensrivier vormt tussen de VS en Mexico.

Mevrouw *Nys* merkt op dat zulks praktisch toch maar moeilijk voor te stellen is, aangezien de Verenigde Staten weliswaar lid zijn van de VN/ECE, maar geen partij zijn bij het Verdrag van Helsinki. Om een en ander correct te kunnen inschatten moet men immers eerst nagaan welke staten van de VN/ECE er precies partij zijn bij het Verdrag van Helsinki.

2. Tussenkost van de heer Luk Van Nieuwenhuysen en antwoord van minister Crevits

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* heeft goed begrepen dat het hier louter om de mogelijkheid gaat tot

uitbreiding van het geografisch toepassingsgebied van het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992. Daar waar vroeger enkel VN/ECE-leden desgevallend partij konden worden bij dat verdrag, zullen – in de hypothese dat de verdragswijziging van Madrid in voege treedt – nu ook staten die niet tot de VN/ECE behoren, kunnen toetreden tot het Helsinki-Verdrag. Op zich heeft hij daar vanzelfsprekend niets op tegen. Wel stelt hij zich vragen bij het concrete nut van verdragsrechtelijke afspraken op dit domein.

Hij verklaart dat zijn scepsis dienaangaande is ingegeven door het feit dat het vaak al bijzonder moeilijk blijkt om duidelijke en bindende afspraken te maken met ons omringende landen of deelstaten, laat staan met veraf gelegen landen. Bij wijze van voorbeeld haalt hij aan dat hij nog maar recent een schriftelijke vraag gesteld heeft over het stroombekken van de Bovenschelde en dan meer bepaald een aantal daartoe behorende beken, waar zich een behoorlijk zwaar probleem van vervuiling stelt. Uit het antwoord op die vraag, bleek dat een en ander niet zo evident was als men wel zou kunnen denken. Zo was er sprake van een “constructieve maar informele dialoog tussen Vlaamse, Franse en Waalse autoriteiten” en van “het Waalse Gewest dat inspanningen aankondigt om het huishoudelijk afvalwater uit Moeskroen wat beter te collecteren en de industriële sector bijkomend aan te zetten om verregaand te zuiveren”. Dit zijn niet bepaald duidelijke, laat staan ferme antwoorden. Het geheel blijft al bij al zelfs behoorlijk vrijblijvend. Op basis hiervan, vraagt de heer Van Nieuwenhuysen zich dan ook af of dit genre van problemen zich niet insgelijks, maar dan in overtreffende trap, voordoet bij afspraken die in internationale verdragen zijn vastgelegd. Hij stelt met andere woorden de vraag naar de efficiëntie van verdragen bij de aanpak van dergelijke dossiers. Dat is iets waar hijzelf, en bij uitbreiding waarschijnlijk ook deze hele commissie, niet of nauwelijks zicht op heeft.

Aangaande de kwestie van het stroombekken van de Bovenschelde wijst minister *Hilde Crevits* erop dat het hier in essentie een binnen-Belgisch probleem betreft, dat men niet zomaar mag vergelijken met een in een verdrag vastgelegde regeling voor een staatsgrensoverschrijdende problematiek. Van zodra er een eenduidige internationale component is, ligt de zaak vaak een heel stuk gemakkelijker. Ter illustratie hiervan haalt de minister de calamiteitenprocedure aan die is gegroeid uit het Maasverdrag en die men ten aanzien van Frankrijk al frequent met groot effect heeft ingezet. Deze procedure houdt in dat als op één van de betrokken waterlopen een verontreiniging plaats vindt – iets wat zich het afgelopen jaar toch een paar keer heeft voorgedaan – er onmiddellijk een grensoverschrijdend alarm gegeven wordt en dat er snel en

efficiënt samengewerkt wordt in de zoektocht naar de bron en de verantwoordelijkheid voor de verontreiniging. Tevens zijn er degelijke regels uitgewerkt voor de daaruit voortvloeiende schadeclaims. Eenzelfde constatacie kan gemaakt worden ten aanzien van diverse andere internationale instrumenten waarbij Vlaanderen betrokken is. Al bij al mag dus gesteld worden dat verdragen wel degelijk een efficiënt instrument kunnen zijn bij de aanpak van grensoverschrijdende milieuproblemen.

Tegelijk heeft de minister er geen moeite mee om te erkennen dat de specifieke verdragswijziging die vandaag voorligt – zoals hoger eigenlijk reeds gezegd – inderdaad geen meerwaarde heeft voor de reeds bestaande samenwerking tussen Vlaanderen en de aangrenzende regio's of landen. Die situatie is immers nu reeds helemaal gedekt en we hebben gewoon geen rivieren of meren die we delen met niet tot de VN/ECE-groep behorende landen. Het nut van deze verdragswijziging ligt dus elders, en dan met name op mondiaal vlak. Deze stelling wordt trouwens ook onderschreven door de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen die in zijn briefadvies bij deze verdragswijziging vaststelde dat er wereldwijd meer dan 260 stroomgebieden bestaan die door meerdere landen worden gedeeld. Potentieel zijn dit even zovele conflictbronnen tussen staten. Daarom ook meent de SARiV dat verdragen inzake waterbeheer spanningen en/of conflicten inzake water (dat meer en meer een schaars goed wordt) kunnen voorkomen. Daarom is deze uitbreidingsmogelijkheid van het Verdrag van Helsinki wel degelijk nuttig, nodig en zinvol.

3. Tussenkomst van mevrouw Sabine Poley en antwoord van minister Crevits

Mevrouw *Sabine Poley* verklaart principieel positief te staan ten opzichte van de uitbreidingsmogelijkheid die dit ‘amendement’ biedt voor het geografisch toepassingsgebied van het Verdrag van Helsinki. Ze onderschrijft daarbij ten volle de analyse van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen. De uitbreiding van de Helsinki-regeling voor het grensoverschrijdend waterbeheer naar meer landen, zal er immers mee toe bijdragen dat conflicten over watervoorraden en andere watergerelateerde problemen voorkomen worden. Ongetwijfeld zal dit alles niet geheel sluitend zijn, maar het kan niet ontkend worden dat het een stap in de goede richting is.

Nog in hetzelfde advies heeft mevrouw Poley echter ook gelezen dat de nu voorliggende verdragswijziging minstens ten dele een tegengewicht kan bieden voor het – blijkbaar bij gebrek aan ratificaties – vastgelopen VN-verdrag inzake het recht betreffende het gebruik van internationale waterlopen anders dan

voor de scheepvaart van 1997. Uit de tonaliteit van het briefadvies op dat punt, heeft ze ook de stellige indruk overgehouden dat de SARiV dit VN-verdrag uit 1997 in se eigenlijk belangrijker vindt dan het Verdrag van Helsinki uit 1992. Zo mogelijk had zij van de minister of de administratie vernomen of haar indruk dienaangaande correct is en ook hoe ver men met dit verdrag staat in de Belgische context.

Namens de minister antwoordt mevrouw *Myriam Nys* daarop dat België vooralsnog geen partij is bij het VN-verdrag van 1997 inzake het recht betreffende het gebruik van internationale waterlopen anders dan voor de scheepvaart. De opvolging van dit verdrag is in België in een pril stadium verzand en dit door tal van factoren. Het feit dat de erin vervatte bevoegdheden versnipperd liggen over verschillende diensten en verschillende betrokken bestuursniveaus zal daar ongetwijfeld mee debet aan zijn. Het is ook mogelijk dat men zich meer geconcentreerd heeft op die verdragen die voor ons van meer onmiddellijk nut zijn. Een exacte oorzaak aangeven voor dit wat achterop hinken is echter bijzonder moeilijk. In deze is het immers altijd wat koffiedik kijken. Of en wanneer men desgevallend de zaak opnieuw op gang wil trekken is hoe dan ook een zaak voor de hogere beleidsniveaus. Het is zeker niet aan de administratie om daarover een mening te ventileren.

Dit gezegd zijnde, bestond het tweede deel van de vraagstelling erin of het VN-verdrag van 1997 al dan niet een meerwaarde biedt ten aanzien van hetgeen vandaag voorligt. Ook dat is weer een kwestie van inschatting en appreciatie van een en ander. Wel moet men vaststellen dat de beide verdragen, ofschoon zij zich situeren in dezelfde lijn van bekommernissen, toch niet geheel dezelfde doelstellingen nastreven. Wel is duidelijk dat, zo België ooit partij zou wensen te worden bij het VN-verdrag uit 1997, men zeer zorgvuldig zal moeten afoetsen hoe dit zich verhoudt met onze reeds bestaande verbintenissen, zoals daar zijn het Maasverdrag, het Scheldeverdrag, het VN/ECE-verdrag van Helsinki en de wijziging daarvan. Het moge met andere woorden duidelijk zijn dat men niet zonder meer kan beslissen partij te worden bij het VN-verdrag inzake het recht betreffende het gebruik van internationale waterlopen anders dan voor de scheepvaart, zonder een voorafgaande grondige screening en vergelijking van de bestaande teksten. Enkel als de meerwaarde van het verdrag doorheen dit denkwerk duidelijk is uitgeklaard, zou men kunnen overwegen om er partij bij te worden. Daarenboven staat, zoals hoger reeds gezegd, België verre van alleen. De ratificatie van het VN-verdrag van 1997 kan bezwaarlijk een internationaal succes genoemd worden. Dit aanhoudend gebrek aan enthousiasme – het verdrag staat reeds elf jaar open voor ratificatie – bij de internationale gemeenschap, vormt op zich natuurlijk ook een probleem.

4. Tussenkomst van mevrouw Anne Marie Hoebeke en antwoord van minister Crevits

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* constateert dat het – gezien het Verdrag van Helsinki en het wijzigingsvoorstel van Madrid over grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren gaan – bij dit alles in wezen gaat over het beheer van de zoetwatervoorraden van onze planeet. In die zin is de uitbreiding van het geografische toepassingsgebied van het Verdrag van Helsinki, haars inziens, een bijzonder goede zaak. Dit temeer daar drinkbaar water meer en meer een schaars goed wordt, dat daardoor ook de inzet dreigt te worden van toekomstige conflicten. Dit mag dan een milieuverdrag zijn, het is potentieel ook een belangrijk instrument voor internationale conflictvoorkoming. Reden temeer dus om deze verdragswijziging goed te keuren.

Daarnaast meent mevrouw Anne Marie Hoebeke ook begrepen te hebben dat het Verdrag van Helsinki van 1992 in belangrijke mate handelt over de procedures die moeten gevolgd worden ingeval van effectieve of dreigende grensoverschrijdende milieuverontreiniging. De aldus uitgewerkte scenario's zouden via de uitbreiding van het geografische toepassingsgebied van het Helsinki-verdrag nu ook mee geëxporteerd worden. Ook dat is een goede zaak.

Namens de minister bevestigt mevrouw *Myriam Nys* dat het Verdrag van Helsinki inderdaad – gezien het over rivieren en meren handelt – betrekking heeft op de bescherming van zoetwatervoorraden, in de zin dat het een aantal normen en verplichtingen oplegt waaraan elke verdragspartij moet voldoen. Bovendien wordt er via dit verdrag een kaderstructuur aangeboden, waarbinnen de 'oeverstaten' ertoe aangezet worden om samen te werken. De verdragswijziging die hier vandaag ter goedkeuring voorligt, beoogt nu gewoon andere gegadigden (dat wil zeggen niet-VN/ECE-leden) de mogelijkheid te bieden om toe te treden tot het Verdrag van Helsinki en aldus partij te worden.

Minister *Hilde Crevits* vult aan dat, behoudens de mogelijkheid tot uitbreiding van het geografische toepassingsgebied, er in inhoudelijk opzicht absoluut niets verandert aan het Verdrag van Helsinki van 1992. Daar kan niet de minste twijfel over bestaan. Mevrouw Hoebeke mag er dienaangaande dus ook volkomen gerust op zijn. Anderzijds is het natuurlijk wel zo dat er momenteel slechts tien landen de verdragswijziging in kwestie geratificeerd hebben. België zou, mits de andere gewesten en de federale overheid insgelijks diligent tewerkgaan, het elfde kunnen worden. Gezien er niet minder dan 23 ratificaties noodzakelijk zijn om de vandaag voorliggende verdragswijziging van kracht te laten worden, is de zaak echter verre van rond.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van tien stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van tien stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992 inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, aangenomen op 28 november 2003 in Madrid, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimititeit van tien stemmen.

De verslaggever,

Anne Marie HOEBEKE

De voorzitter

Karim
VAN OVERMEIRE
